

NPP Strážník

Kristýna Rychlovská

Základní informace

- NPP = národní přírodní památka, zvláště chráněné maloplošné území (zákon 114/1992 Sb.)
- důvod ochrany: naleziště hvězdovce
- obec Peřimov v Podkrkonoší
- rozloha: 1,9 ha
- chráněné území založeno r. 1963
- ve správě CHKO Český ráj

http://pocasi.idnes.cz/?t=img_s

www.maps.google.cz

Geologie

- vznik lokality v permu (před asi 260-270 mil. let)
- melafyry – výlevná vyvřelá hornina, tvoří mohutné těleso
- vyzvednutí alpínským vrásněním (druháohory-křída)

KR, melafyr v NPP Strážník

www.ig.cas.cz, melafyr z Kozákova

- skalní výchozy, bloky a pilíře melafyrů

<http://www.geopark-ceskyraj.cz>, melafyr na Strážníku

- v NPP vede skrz melafyry hydrotermální žíla
- výskyt hvězdovce – jedinečná krystalografická forma křemene; nachází se na „hvězdné pasece“

KR,
exponát vystavený v
Krkonoském muzeu
v Jilemnici

Hvězdovec

- od středu klínovitě se rozšiřující sloupečky, seskupené do hvězdicovitých útvarů
- jednotlivé kulovité útvary – jiskřičky
- častější jsou agregáty – více krystalizačních center (srostlé)

KR, exponát vystavený v Krkonošském muzeu v Jilemnici

KR, exponát vystavený v Krkonošském muzeu v Jilemnici

Historie lokality

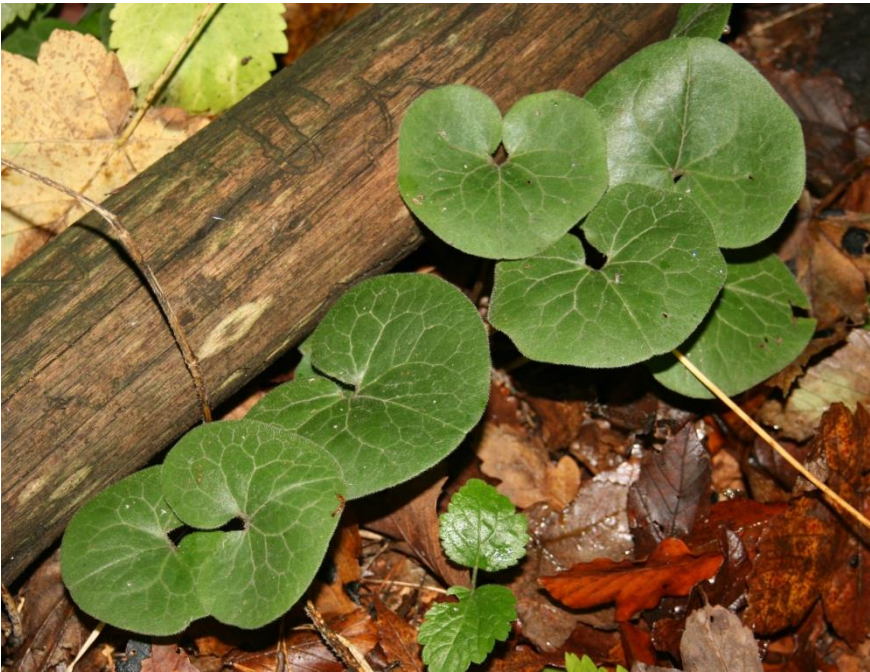
- název Strážník pravděpodobně podle strážní věže chránící obchodní stezku (11., 12. století)
- hvězdovec objeven v polovině 19. století
- populární v tehdejších mineralogických publikacích
- v místě naleziště působili hledači škody na poli
- 1897 - majitel a továrník Alvin Gerl lokalitu zalesnil
- 1932 - pokusná těžba písku (nevyhovoval), zahrnutí naleziště, zalesnění
- po druhé světové válce se uvažovalo o lomu na melafyr

Historie lokality

- 1959-60 – Státní geologický ústav provedl průzkumné vrty, hvězdovec ve vrtech nezjištěn, melafyr netěžen (nedostatečná kvalita)
- 1963 - vyhlášení chráněného území
- 1968 - těžba národním podnikem Atria, drancování lokality rypadly
- 80. léta - státní podnik Geoindustria – záměr: melafyr na dekorativní účely, opět nedostatečná kvalita
- 1987 – kategorie ochrany NPP

Rostliny

- zástupci původních podrostů jedlových bučin

kopytník evropský

svízel vonný

Rostliny

dub

buk zimní

KR

Houby

suchohřib

penízovka

rosolzub huspenitý ↑ ↗
↑ hlenka

krásnorůžek ↓

KR

KR

lišejník terčovka ↓

pestřec ↑

KR

Kapradiny a mechy

- ← bukovinec osladičovitý
- ↓ papratka samičí
- ↙ ploník

Bezobratlí

lalokonosec černý

KR

Ochrana přírody

- původně jedlové bučiny; dnes v této lokalitě zcela nepůvodní smrkový porost a borovice – žádoucí je postupné odstranění při zmlazování porostů
- zvýšení podílu listnatých stromů, podpora přirozené skladby lesa (zvýšení odolnosti vůči erozi)
- výsadba vhodných stromů – brání jí zvěř (okus)
- odstraňování invazních (= rozšiřujících se, nežádoucích, nepůvodních) rostlin
- zabránění nelegálnímu sběru
- zřetelné vyznačení NPP Strážník